

OBSAH

OBSAH	1
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	9
PŘEDMLUVA A STRUKTURA UČEBNÍHO TEXTU	11
ÚVOD ANEB PROČ STUDOVAT PRÁVNÍ ÚPRAVU MEZINÁRODNÍHO OBCHODU.....	14
KAP. I PRÁVO MEZINÁRODNÍHO OBCHODU A JEHO SOUČÁSTÍ.....	17
1. MEZINÁRODNÍ OBCHOD A MOT	17
1.1 <i>Historický vývoj mezinárodního obchodu a obchodních transakcí</i>	<i>17</i>
2. ROZDÍLY MEZI MEZINÁRODNÍM OBCHODEM, DO KTERÉHO JSOU ZAPOJENY PŘEVÁŽNĚ STÁTY A VEŘEJNÉ SUBJEKTY, A MOT, DO KTERÝCH JSOU ZAPOJENI PŘEVÁŽNĚ OBCHODNÍCI.....	19
2.1 <i>Mezinárodní obchod, politika a MEP.....</i>	<i>19</i>
2.1.1 Proč státy obchodují?	19
2.1.2 Obchodní politika a omezení mezinárodního obchodu.....	21
2.1.3 Co je mezinárodního ekonomické právo?	22
2.2 <i>MPS obchodní a jeho role při úpravě mezinárodních obchodních transakcí</i>	<i>26</i>
2.2.1 Co je právo mezinárodního obchodu soukromé (MPS)?	26
2.2.2 MOT a jejich druhy	27
2.2.3 Kdo jsou subjekty MPS?	29
2.2.4 Co upravují normy MPS obchodního ?	31
KAP. II MEZINÁRODNÍ EKONOMICKÉ PRÁVO	33
1. MEZINÁRODNÍ PRÁVO JAKO ŠIRŠÍ RÁMEC MEP	33
2. MEZINÁRODNÍ EKONOMICKÉ PRÁVO	35
3. POJMY "MEZINÁRODNÍ EKONOMICKÝ SYSTÉM" A „MEZINÁRODNÍ EKONOMICKÉ PRÁVO“	37
3.1 <i>Mezinárodní ekonomický systém</i>	<i>37</i>
3.2 <i>Mezinárodní ekonomické právo</i>	<i>37</i>
3.2.1 Pojem a předmět hospodářského (ekonomického) práva	38
3.2.2 Mezinárodní ekonomické právo jako právní systém	38
KAP. III OKRUH SUBJEKTŮ A REGULAČNÍCH MECHANISMŮ (PRAMENŮ) MEZINÁRODNÍHO EKONOMICKÉHO PRÁVA.....	42
1. K POJMU SUBJEKTŮ A PRAMENŮ MEP	42
2. SUBJEKTY MEZINÁRODNÍHO EKONOMICKÉHO PRÁVA	44

2.1	Státy.....	44
2.2	Mezinárodní a nadnárodní organizace.....	45
2.3	Nestátní hospodářské a normalizační instituce.....	47
2.4	Soukromé podnikatelské subjekty	48
2.5	Nevládní organizace (NGO)	49
2.6	Institucionalizované sítě	51
2.7	Mezinárodní soudní a kvazisoudní instituce	52
3.	PRAMENY MEP – NÁSTROJE REGULACE VZTAHŮ MEZI JEHO SUBJEKTY	53
3.1	Nástroje regulace v mezinárodním právu obecně	53
3.1.1	Kontinentální právo a anglo-americké <i>Common Law</i> jako dva stěžejní systémy a právní kultury.....	54
3.2	Druhy pramenů práva – specifika pro MEP	57
3.2.1	Mezinárodní (mezistátní) smlouvy	57
3.2.2	Obchodní kontrakty uzavírané státy jako jednou ze smluvních stran	59
3.2.3	Soft law.....	61
3.2.4	Normy nestátních normalizačních institucí v mezinárodním ekonomickém právu.....	63
3.2.5	Autoregulativní mechanismy nestátních subjektů	64
3.2.6	Rozhodnutí mezinárodních soudních orgánů a kvazisoudních institucí	66

KAP. IV WTO A JEJÍ PRÁVO 68

1.	STRUKTURA, FUNKCE A PRINCIPY ČINNOSTI WTO	69
1.1	Funkce WTO.....	70
1.2	Institucionální struktura WTO	70
1.3	Členství ve WTO.....	71
2.	ZÁKLADNÍ ZÁSADY PRÁVA WTO	72
2.1	Obchod bez diskriminace.....	72
2.2	Jistota a předvídatelnost přístupu na trh.....	73
2.3	Zvyšování zapojení rozvojových zemí	73
2.4	Zásada poctivého obchodování	73
2.5	Transparentnost	73

KAP. V VŠEOBECNÁ DOHODA O CLECH A OBCHODU (GATT)..... 75

1.	GATT JAKO SOUČÁST STRUKTURY ÚPRAVY OBCHODU SE ZBOŽÍM	75
1.1	Zákaz diskriminace při mezinárodním obchodu se zbožím.....	76
1.2	Doložka nejvyšších výhod	76
1.3	Doložka národního zacházení.....	77
2.	CLA	77
2.1	Definice.....	78
2.2	Klíčová pravidla pro cla.....	78
2.3	Množstevní omezení.....	78

2.4	<i>Technické normy a bezpečnostní předpisy</i>	79
2.4.1	Sanitární a fytosanitární opatření.....	79
2.4.2	Technické překážky obchodu	82
2.5	<i>Antidumpingová, subvenční a vyrovnávací opatření a ochranná opatření</i>	84
2.5.1	Antidumpingová opatření	84
2.5.2	Subvence a vyrovnávací opatření	85
2.5.3	Ochranná opatření	86
2.6	<i>Další netarifní překážky (NTB)</i>	86
2.6.1	Dovozní licence.....	87
2.6.2	Určení celní hodnoty	87
2.6.3	Pravidla původu.....	88
3.	ROZVOJOVÉ ČLENSKÉ ZEMĚ V USTANOVENÍCH GATT (1994).....	89
3.1	<i>Omezení na ochranu platební balance</i>	89
3.1.1	Vznikající průmyslová odvětví	89
3.2	<i>Zvláštní a diferencované zacházení s rozvojovými zeměmi</i>	90

KAP. VI GATS A LIBERALIZACE OBCHODU SE SLUŽBAMI..... 91

1.	CHARAKTERISTIKA OBCHODU SE SLUŽBAMI	91
2.	DOHODA GATS A JEJÍ STRUKTURA.....	92
2.1	<i>Služby a režimy jejich poskytování</i>	93
2.1.1	Přeshraniční poskytování služeb	94
2.1.2	Konzumace služby v zahraničí	94
2.1.3	Komerční přítomnost	94
2.1.4	Dočasný pohyb fyzických osob	95
2.2	<i>Hlavní závazky států</i>	95
2.2.1	Doložka nejvyšších výhod (MFN)	95
2.2.2	Transparentnost.....	96
2.2.3	Domácí regulace a uznávání.....	96
2.3	<i>Specifické závazky států</i>	97
2.3.1	Přístup na trh.....	98
2.3.2	Národní zacházení	99
2.3.3	Specifické závazky v Listinách	99
2.4	<i>Ochranná opatření a výjimky</i>	100
2.4.1	Omezení na ochranu platební balance	100
2.4.2	Všeobecné výjimky a bezpečnostní výjimky	101
2.5	<i>Monopoly a výhradní poskytovatelé služeb</i>	102

KAP. VII TRIPS A OCHRANA PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ, ŘEŠENÍ SPORŮ DLE PRÁVA WTO103

1.	CHARAKTERISTIKA DOHODY TRIPS	104
1.1	<i>Historie vzniku TRIPS</i>	104
1.2	<i>Práva duševního vlastnictví a mezinárodní obchod dle TRIPS</i>	104
1.2.1	Dohoda TRIPS jako dosud nejkomplexnější mnohostranná dohoda o IPR	104
1.2.2	Dohoda TRIPS a podpora mezinárodního obchodu jako její hlavní cíl.....	106
1.3	<i>Zásady dohody TRIPS</i>	106
2.	HLAVNÍ OBSAH DOHODY TRIPS	107
2.1	<i>Standardy týkající se dostupnosti, rozsahu a užití IPR</i>	108
2.1.1	Autorská a související práva	108
2.1.2	Ochranné známky.....	109
2.1.3	Zeměpisné označení.....	109
2.1.4	Průmyslové vzory	110
2.1.5	Patenty	111
2.1.6	Topografie integrovaných obvodů	112
2.1.7	Ochrana nezveřejňovaných informací.....	113
2.2	<i>Kontrola protisoutěžních praktik souvisejících s právy duševního vlastnictví</i>	113
2.3	<i>Pravidla pro vymáhání IPR</i>	115
2.3.1	Obecné závazky	115
2.3.2	Občanskoprávní a správní řízení a opravné prostředky.....	115
2.3.3	Předběžná opatření.....	116
2.3.4	Zvláštní požadavky týkající se opatření na hranicích	116
2.3.5	Trestní řízení.....	117
3.	ŘEŠENÍ SPORŮ Z PORUŠENÍ ZÁVAZKŮ V RÁMCI DOHOD WTO	118
3.1	<i>Orgány zapojené do řešení sporů</i>	118
3.1.1	Orgán pro řešení sporů.....	118
3.1.2	Panel (skupina odborníků).....	119
3.1.3	Stálý odvolací orgán	119
3.1.4	Pomocné a další orgány.....	120
3.2	<i>Postup řízení při projednávání sporu orgány WTO</i>	120

KAP. VIII MEZINÁRODNÍ OBCHODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ127

1.	CHARAKTERISTIKA MPS	127
2.	POVAHA MEZINÁRODNÍHO PRVKU SOUKROMOPRÁVNÍHO VZTAHU	128
3.	MÍSTO MPS V RÁMCI PRÁVA MEZINÁRODNÍHO OBCHODU	129
3.1	<i>Harmonizace kolizních norem MPS</i>	130
4.	PRAMENY PMS.....	132
4.1	<i>Mezinárodní smlouvy</i>	132
4.2	<i>Soft law</i>	133
4.3	<i>Lex mercatoria (právo obchodníků)</i>	134
4.4	<i>Zásady mezinárodních (obchodních) smluv</i>	135

4.5	<i>Prameny národního práva – vnitrostátní úprava států</i>	136
5.	POVAHA NOREM MPS	137
6.	PRAVIDLA KOLIZNÍCH NOREM A ROZHODNÉ PRÁVO	139
6.1	<i>Způsoby použití kolizních norem</i>	140
6.2	<i>Dělení (druhy) kolizních norem</i>	141
6.3	<i>Kde jsou obsaženy kolizní normy</i>	143
6.4	<i>Význam a meze určení práva rozhodného stranami</i>	144
6.5	<i>Meze aplikace kolizní metody</i>	145
6.5.1	Přizpůsobení (adaptace)	145
6.5.2	Výhrada veřejného pořádku	146
6.5.3	Nemožnost zjistit obsah cizího práva	146
7.	PŘÍMÁ METODA JAKO UNIFIKOVANÉ ŘEŠENÍ HMOTNĚPRÁVNÍCH ÚPRAVY VZTAHŮ S MEZINÁRODNÍM PRVKEM	146
7.1	<i>Základní znaky přímé normy</i>	147
8.	VZTAH KOLIZNÍ A PŘÍMÉ METODY	148

KAP. IX. MEZINÁRODNÍ OBCHODNÍ TRANSAKCE A MEZINÁRODNÍ KOUPEŽ ZBOŽÍ150

1.	MEZINÁRODNÍ KOUPEŽ ZBOŽÍ – POJEM A PŘEDMĚT ÚPRAVY	150
2.	PRAVIDLA PRO SMLOUVY O MEZINÁRODNÍ KOUPI ZBOŽÍ	150
2.1	<i>Mezinárodní smlouvy (úmluvy)</i>	151
2.1.1	Mezinárodní unifikace přímých norem jako hmotněprávních pravidel	151
2.2	<i>Lex mercatoria</i>	151
3.	VÍDEŇSKÁ ÚMLUVA O SMLOUVÁCH O MEZINÁRODNÍ KOUPI ZBOŽÍ (1980)	152
3.1	<i>Vznik úmluvy a předmět úpravy</i>	152
3.1.1	Předmět CISG a určení mezinárodní kupní smlouvy	153
3.1.2	Oblast aplikace CISG	154
3.2	<i>Vznik mezinárodní kupní smlouvy</i>	154
3.2.1	Nabídka (oferta)	155
3.2.2	Přijetí (akceptace)	155
3.3	<i>Povinnosti kupujícího a prodávajícího</i>	156
3.3.1	Povinnosti prodávajícího	156
3.3.2	Povinnosti kupujícího	157
3.4	<i>Následky porušení mezinárodní kupní smlouvy</i>	158
3.4.1	Nároky kupujícího	159
3.4.2	Nároky prodávajícího	159
3.5	<i>Rozsah používání CISG</i>	160

KAP. X MKS A LEX MERCATORIA161

1.	INCOTERMS.....	161
1.1	Charakteristika a rozsah použití INCOTERMS.....	161
1.2	Přehled INCOTERMS	162
2.	PRINCIPY MEZINÁRODNÍCH OBCHODNÍCH SMLUV UNIDROIT (<i>PRINCIPLES</i>).....	164
2.1	Přehled Principles	164
2.2	Využití Principles pro mezinárodní kupní smlouvy.....	167
2.2.1	Principles a INCOTERMS	167
2.2.2	Principles a CISG	168

KAP. XI SMLOUVY V MEZINÁRODNÍ PŘEPRAVĚ.....170

1.	VÝZNAM A ROZVOJ MEZINÁRODNÍ DOPRAVY ZBOŽÍ.....	170
2.	NÁMOŘNÍ PŘEPRAVA — MEZINÁRODNÍ ÚMLUVY A PRAVIDLA PRO DOPRAVCE A ODESÍLATELE.....	172
2.1	Haagská pravidla.....	172
2.2	Haagsko-visbyjská pravidla	173
2.2.1	Povinnosti dopravce	173
2.2.2	Povinnosti odesílatele	174
2.3	Hamburská pravidla	175
2.4	Rotterdamská pravidla	175
3.	MEZINÁRODNÍ ŽELEZNIČNÍ PŘEPRAVA.....	176
3.1	Nařízení EU	178
4.	MEZINÁRODNÍ SILNIČNÍ PŘEPRAVA	178
4.1	Úmluva CMR.....	178
4.2	Úmluva CVR.....	180
5.	MEZINÁRODNÍ LETECKÁ PŘEPRAVA	180
5.1	Varšavský systém.....	181
5.2	Montrealská úmluva o sjednocení některých pravidel o mezinárodní letecké přepravě.....	182
5.3	Nařízení ES.....	184

KAP. XII ŘEŠENÍ MEZINÁRODNÍCH OBCHODNÍCH SPORŮ V ROZHODČÍM ŘÍZENÍ185

1.	MEZINÁRODNÍ OBCHODNÍ SPORY A VÝZNAM ROZHODČÍHO ŘÍZENÍ.....	185
2.	MEZINÁRODNÍ ARBITRÁŽ JAKO VÝHODNÝ ZPŮSOB ŘEŠENÍ SPORŮ V MEZINÁRODNÍM OBCHODĚ	187
2.1	Pojem a výhody rozhodčího řízení	187
2.2	Nevýhody rozhodčího řízení.....	190
3.	DRUHY MEZINÁRODNÍ OBCHODNÍ ARBITRÁŽE A INSTITUTE	191
3.1	Klíčové rozhodčí instituce	193
3.1.1	Rozhodčí soud Mezinárodní obchodní komory (ICC).....	193

3.1.2	American Arbitration Association' (AAA) a jeho mezinárodní divize International Centre for Dispute Resolution (ICDR).....	194
3.1.3	Londýnský mezinárodní rozhodčí soud (LCIA)	194
3.1.4	Další stálé rozhodčí instituce	195
4.	ARBITRÁŽNÍ PRAVIDLA A DOLOŽKY	195
4.1	Pravidla UNCITRAL.....	195
4.2	Rozhodčí pravidla a doložky ICC a LCIA	196
5.	UZNÁNÍ A VÝKON ZAHRANIČNÍCH ROZHODČÍCH NÁLEZŮ	197
5.1	Uplatňování mezinárodních úmluv.....	197
5.1.1	Newyorská úmluva	197
5.1.2	Zásady uznávání a výkonu dle NYC.....	198
5.2	Postup při uznání a výkonu zahraničních rozhodčích nálezů.....	199
5.2.1	Požadavky na výkon rozhodnutí.....	199
5.2.2	Postup při výkonu nálezu	200
6.	ROZHODČÍ ŘÁD A NÁRODNÍ SYSTÉMY.....	201

SEMINÁŘE204

1.	MOT – PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ A ÚROVNĚ REGULACE	204
1.1	Úrovně a prameny úpravy MOT	204
1.2	Vliv národního práva státu (lex fori).....	204
1.3	Vztah mezi prameny práva.....	205
1.4	Volba práva	206
1.5	Pořadí aplikovaných pravidel.....	207
2.	MPS A KOLIZNÍ NORMY – POJEM, FUNKCE A POUŽÍVÁNÍ	208
2.1	Kolizní normy – prameny	208
2.2	Kvalifikace a odkazy v kolizních normách.....	209
2.3	Kolizní norma a předběžná otázka	210
2.4	Hraniční určovatelé – pojem, funkce a používání.....	210
2.4.1	Druhy.....	210
2.4.2	Charakter HU	211
2.4.3	Použití více hraničních určovatelů.....	211
3.	LEX MERCATORIA A OBCHODNÍ PODMÍNKY INCOTERMS	212
3.1	Lex mercatoria – vymezení	212
3.2	Obsah lex mercatoria	213
3.3	Lex mercatoria jako nestátní prostředky regulace	213
3.3.1	Subjekty tvorby lex mercatoria	213
3.3.2	Druhy:.....	213
3.4	INCOTERMS	214
3.4.1	Pojem a vznik.....	214

3.4.2	Definice	215
3.4.3	INCOTERMS 2020	215
3.4.4	Přehled a charakteristika INCOTERMS	216
4.	MKS A JEJÍ OBSAHOVÉ NÁLEŽITOSTI UPRAVENÉ CISG	220
4.1	<i>Úprava MKS dle CISG</i>	220
4.1.1	Rozsah MKS pokrytých CISG	220
4.2	<i>Uzavírání smlouvy</i>	221
4.2.1	Nabídka (oferta)	222
4.2.2	Akceptace	222
4.3	<i>Práva a povinnosti smluvních stran</i>	223
4.3.1	Povinnosti prodávajícího	223
4.3.2	Povinnosti kupujícího	225
4.3.3	Následky porušení povinností stran	225
5.	VYBRANÉ MOT A MODELOVÉ VZORY PRO JEJICH SJEDNÁVÁNÍ	228
5.1	<i>Mezinárodní obchodní centrum (ITC) a vzory („modelové smlouvy“) vybraných MOT</i>	228
5.2	<i>Modelové úpravy ITC pro vybrané MOT</i>	229
5.2.1	Vzorová rámcová smlouva pro mezinárodní smluvní partnerství (sdružení).	229
5.2.2	Vzorová smlouva pro mezinárodní joint venture	230
5.2.3	Vzorová smlouva pro mezinárodní koupi zboží	230
5.2.4	Vzor smlouvy o mezinárodní dodávce služeb	231
5.2.5	Vzorová smlouva pro mezinárodní výrobní kooperaci	231
5.2.6	Vzorová smlouva o Mezinárodním obchodním zastoupení	232
5.2.7	Limity využitelnosti modelových smluv	232
6.	MEZINÁRODNÍ ROZHODČÍ ŘÍZENÍ A VÝKON CIZÍCH RN DLE NYC	234
6.1	<i>Rozhodčí řízení – průběh</i>	234
6.1.1	Předběžné opatření	234
6.1.2	Důkazní prostředky	234
6.1.3	Rozhodčí nález (RN)	234
6.1.4	Smír (zvláštní forma RN)	235
6.2	<i>Uznání a výkon zahraničních rozhodčích nálezů</i>	235
6.2.1	Zásady uznávání a výkonu cizího RN	235
6.2.2	Výkon RN dle Newyorské úmluvy (NYC)	236

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY239

CITOVANÉ DOKUMENTY242